

Electronic Frontier Finlandin vastaus Euroopan komission vihreään kirjaan audiovisuaaliteosten verkkojakelusta Euroopan unionissa (KOM(2011) 427)

Electronic Frontier Finland ry (Effi) toivottaa tervetulleeksi komission audiovisuaaliteosten sisämarkkinaongelmiin kohdistaman huomion ja kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa.

Effi on perustettu puolustamaan kansalaisten sähköisiä oikeuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi oikeus sensuroimattomaan viestintään, kohtuullisiin käyttöehtoihin digitaalista sisältöä ostettaessa sekä vapaus kehittää ja julkaista avoimia tietokoneohjelmia. Yhdistys herättää keskustelua ja pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Yhdistyksellä on noin 1700 jäsentä. Lisätietoja Effin kotisivulta <http://www.ffi.org/>.

Effi on rekisteröitynyt Euroopan komission avoimuusrekisteriin. Effin tunnistenumero on **84885152435-03**. Effin osoite on **Bulevardi 2-4 A (PL 239), 00101 Helsinki, Suomi**.

Tämä asiakirja on organisoitu vastauksiksi vihreässä kirjassa KOM(2011) 427 esitettyihin kysymyksiin. Numerointi on vihreän kirjan kysymysten numeroinnin mukainen.

1. Mitkä ovat tärkeimmät oikeudelliset ja muut esteet – tekijänoikeuksien ja muiden seikkojen osalta – jotka estävät audiovisuaaliteosten rajat ylittävän jakelun mahdollistavien digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymisen? Mitä edellytyksiä olisi mukautettava tai luotava, jotta audiovisuaalisille saadaan dynaamiset digitaaliset sisämarkkinat ja helpotetaan usean alueen kattavaa lisensointia? Mitkä olisivat ensisijaiset tavoitteet?

Merkittävimmät esteet sisämarkkinoiden kehitykselle aiheuttavat tekijänoikeuteen perustuvat sopimukset, joissa teosten levitysoikeutta rajataan jäsenvaltiokohtaisesti, sekä säädökset, jotka antavat jossakin jäsenvaltiossa tekijöitä tai tuottajia edustavalle järjestölle oikeuden säännellä jonkin teoslajin levitystä siten, ettei jäsenvaltion ulkopuolella tehtyjäkään teoksia käytännössä saa levittää asioimatta jäsenvaltiokohtaisen järjestön kanssa. Jälkimmäinen on ongelma aivan erityisesti Saksassa.

Myös jäsenvaltiokohtaiset erot sananvapauden rajoituksissa voivat aiheuttaa haluttomuutta jäsenvaltioiden väliseen teosten levittämiseen, jos teoksen levittäminen toimijalle vieraaseen jäsenvaltioon katsotaan epämääräiseksi juridiseksi riskiksi, jota ei haluta ottaa, jos toimija on pieni tai vieraisiin jäsenvaltioihin levittämisestä ei odoteta välitöntä merkittävää tuottoa.

Mikäli audiovisuaalisten teosten levittäjä toimii jäsenvaltiossa, jossa audiovisuaaliset levitystavat eivät ole patentoituja, ei patenttilisenssejä välttämättä kannata hankkia toisia jäsenvaltioita varten. Paras tapa puuttua tähän ongelmaan ei ole patenttijärjestelmän harmonisointi vaan patenttioikeuden sammuttaminen, kun patentoitu keksintö hyväksytään osaksi audiovisuaalista standardia.

2. Mitä käytännön ongelmia syntyy audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajille audiovisuaaliteoksia koskevien oikeuksien selvittämisestä a) yhdellä alueella ja b) usealla alueella kerrallaan? Mitkä oikeudet ovat kyseessä? Missä käyttötarkoituksissa?

Keskeisin ongelma on se, että audiovisuaalisiin teoksiin miksattua musiikkia tarkastellaan erikseen vielä sen jälkeen, kun se on kerran jollain luvalla sisällytetty laajempaan audiovisuaaliseen

teokseen. Eli kun audiovisuaalista teosta, johon sisältyy musiikkia, levitetään, ei levityslupa audiovisuaalisen teoksen tuottajalta aina riitä. Ei ole selvää, tarvitaanko musiikin oikeudenhaltijoilta tai yhteisvalvontajärjestöiltä alue- tai alustakohtaisia (jos musiikki on vaikka lisensoitu TV-käyttöön eikä DVD- tai Internet-levitykseen) lisälupia.

3. Voidaanko tekijänoikeuksien selvitysongelmat ratkaista parantamalla lisensointikehystä?

Selvitysongelmia voidaan ratkaista rajoittamalla sopimusvapautta musiikin lisensoinnissa laajempaan teokseen liitettäväksi siten, että jos joku myöntää luvan liittää musiikkia laajempaan teokseen jollakin alueella ja jollakin teknisellä alustalla, luvasta tulee pakottavasti pätevä kaikkialla ja kaikilla alustoilla. Musiikin oikeudenhaltijoilla olisi siis vaihtoehto olla lisensoimatta musiikkia tiettyyn laajempaan teokseen tai myöntää kaikkialla ja kaikilla alustoilla pätevä lisenssi. (Aiemmin tehtyjä sopimuksia on tarkoituksenmukaista kohdella siten, että alueellisesti rajatut luvat muuttuvat kaikkialla ja kaikilla alustoilla päteviksi.) Lisenssien ei olisi pakko olla kertamaksuluontoisia vaan myös laajemman teoksen oikeudenhaltijan kautta tilitettävät katsojamääräpohjaiset korvaukset voisivat olla mahdollisia. (Tilittäminen laajemman teoksen oikeudenhaltijan kautta rajaisi teoksen edelleenlevittäjän tilityslinjojen määrää.) Jotta vapaat sisämarkkinat toteutuvat, alueriippuvaisia korvausmääriä ei pidä sallia.

Lisäksi teoksen edelleenlevittäjän vastuuta tulee rajoittaa siten, että jos laajemman teoksen levittämiseen on saatu lupa sen oikeudenhaltijalta, edelleenlevittäjä olisi vapautettu vastuusta, jos joku väittää, ettei tuottajalla ollut lupaa sisällyttää musiikkia laajempaan teokseen.

3. (jatkoa) Onko EU:n alueisiin perustuva tekijänoikeusjärjestelmä asianmukainen verkkoympäristössä?

Järjestelmä ei ole asianmukainen, ellei sitä muuteta siten, että jos teoksen osiin on hankittu oikeudet asianmukaisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa teos tehdään, oikeudet pätevät kaikissa jäsenvaltioissa, vaikka niiden paikallisten lakien mukaan lupia ei olisi voinut hankkia sillä menettelyllä, jolla ne hankittiin. Siis esimerkiksi jos Suomessa audiovisuaaliseen teokseen hankitaan taustamusiikkia paikallisen pakkolisensointijärjestelmän puitteissa, audiovisuaalisen teoksen tulee olla levitettävissä ilman lisäsopimista kaikkialla. Muuten vapaat sisämarkkinat audiovisuaalisille teoksille eivät toteudu.

4. Mitä teknologisia tapoja (esim. henkilökohtaiset käyttöoikeuskoodit) voitaisiin harkita, jotta kuluttajilla olisi pääsy ”omiin” lähetyksiinsä tai muihin palveluihinsa ja ”omaan” sisältöönsä heidän olinpaikastaan riippumatta? Mikä vaikutus tällaisilla lähestymistavoilla voisi olla lisensointimalleihin?

Tavallinen verkkopalvelun sisäänkirjautumismekanismi on riittävä. Uusia teknologioita ei tarvita.

Lisensointimallin ei tule voida riippua kuluttajan omasta fyysisestä sijainnista tai kuluttajan pankkitilin tai laskutusosoitteen sijaintivaltioista. Jos pääsyn teokseen voi ostaa johonkin hintaan yhdestä jäsenvaltiosta käsin, pääsy teokseen pitää voida ostaa samaan hintaan, vaikka kuluttajan verkkopäätelaite on toisessa jäsenvaltiossa, kuluttaja on toisen jäsenvaltion asukas tai kansalainen tai vaikka kuluttajan laskutusosoite on toisessa jäsenvaltiossa. Mikäli kuluttaja tekee transaktion jälleenlevittäjän kanssa eikä teoksen oikeudenomistajan kanssa, jälleenlevittäjän oikeudenomistajalle maksamat rojaltit eivät saa riippua kuluttajan verkkopäätelaitteen sijainnista, vakituisesta asuinpaikasta, kansalaisuudesta, laskutusosoitteesta tai mistään muusta valtion tai alueeseen yhdistettävästä seikasta. Muuten vapaat sisämarkkinat eivät toteudu.

6. Mitä kustannuksia ja hyötyjä aiheutuisi audiovisuaalisten mediapalvelujen rajat ylittävään edelleenlähettämiseen kaapeliteitse liittyvän tekijänoikeuksien selvitysjärjestelmän laajentamisesta teknologiariippumattomasti? Olisiko laajennus rajattava ”suljettuihin ympäristöihin”, kuten IPTV, vai tulisiko sen kattaa kaikki avoimen edelleenvälityksen (simulcasting) muodot internetissä?

Järjestelmän tulee kattaa avoin edelleenvälitys Internetissä, koska raja-aitojen pystyttäminen Internet-liikenteelle, jolla ei ole tekniikasta itsestään johtuvia esteitä edetä koko Euroopan Unionin alueella, olisi vapaiden sisämarkkinoiden vastaista.

7. Tarvitaanko erityisiä toimenpiteitä, kun otetaan huomioon nopeasti kehittyvät sosiaaliset verkkopalvelut ja sosiaaliset sivustot, jotka perustuvat loppukäyttäjien luomaan ja lataamaan verkkosisältöön (blogit, podcastit, keskustelupalstat, wikit, palveluja integroivat hybridisovellukset (mash-ups), tiedostojen ja videoiden jakaminen)?

Loppukäyttäjille itselleen ei pidä luoda teoksiinsa niin vahvoja oikeuksia, että niistä muodostuu ongelma sisällön jakamiselle. Esimerkiksi ei pidä luoda sellaisia luovuttamattomia oikeuksia, jotka olisivat ristiriidassa wikeissä tyypillisesti käytettyjen vapaiden lisenssien kanssa (esim. Creative Commons Attribution¹, Creative Commons Attribution-ShareAlike² ja GNU Free Documentation License³).

Kolmansille osapuolille, kuten yhteisvalvontajärjestöille, ei tule antaa yksinoikeutta myöntää lupia sisältöjen levitykseen, vaan käyttäjän on voitava sopia asiasta oikeudenomistajan kanssa myös yhteisvalvontajärjestöstä riippumatta. Yhteisvalvontajärjestöjen toiminta tulee siis rajoittaa helpottamaan lisensointia tapauksissa, joissa varsinaisen oikeudenomistajan tavoittaminen on vaikeaa. Lainsäädännön ei pidä antaa yhteisvalvontajärjestöille mahdollisuutta estää oikeudenhaltijan ja teoksen käyttäjän kahdenvälistä sopimista yhteisvalvontajärjestön ohi. Tapauksissa, joissa yhteisvalvontajärjestö väittää teosta levitetyn luvatta, todistustaakan luvan puuttumisen osoittamisessa tulee olla yhteisvalvontajärjestöllä eikä levittäjällä.

Verkkopalveluiden tarjoajille ei tule säätää liikaa vastuuta käyttäjien tekemistä tekijänoikeuden loukkauksista, koska muuten palvelujen tarjoaminen Euroopan Unionissa tulisi liian riskialttiiksi ja vahingoittaisi Euroopan Unionin kilpailukykyä.

8. Miten muu tekninen kehitys (esim. pilvipalvelut) vaikuttaa audiovisuaalisisällön jakeluun, mukaan lukien sisällön välittäminen erilaisiin laitteisiin ja asiakkaiden mahdollisuus vastaanottaa sisältöä omasta sijaintipaikastaan riippumatta?

Tekninen kehitys, kuten pilvipalvelut, mahdollistavat teknisesti sen, että asiakkaat voivat vastaanottaa sisältöä sijaintipaikastaan riippumatta, kunhan sisältöä tarjotaan Internetin välityksellä jossakin. Kun tämä mahdollisuus ei toteudu, on kyse viasta juridisessa ympäristössä. Teknologia mahdollistaa sijaintiriippumattomuuden.

1 <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>

2 <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode>

3 <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>

9. Miten teknologian avulla voidaan helpottaa oikeuksien selvittämistä? Helpottaisiko audiovisuaaliteosten tunnistusjärjestelmien ja oikeuksien omistusta koskevien tietokantojen kehitys oikeuksien selvittämistä audiovisuaalisten teosten verkkojakelua varten? Mikä tehtävä Euroopan unionilla on, jos sellainen ylipäättään on?

Euroopan Unionin hallinnoima tietokanta teoksista ja niiden niistä tahoista, joilla on oikeus myöntää lisenssejä teoksiin, voisi helpottaa teosten saattamista yleisön saataville. Jotta tietokanta olisi kattava ja ajantasainen, tekijänoikeuden pitäisi olla vähäisempi, jos teosta ei ole rekisteröity tai jos tieto oikeuksien omistajasta ei ole ajantasainen.

Vähäisempi oikeus pitäisi toteuttaa siten, että nykyisen tasoinen tekijänoikeus edellyttäisi rekisteröimistä ja rekisteröimättömille teoksille automaattisesti annettava tekijänoikeus olisi nykyistä vähäisempi. Rekisteröintikannustimena ei siis pidä käyttää nykyistä tiukempia uusia oikeuksia.

Teoksen käyttäjällä tai levittäjällä, joka toimii rekisteröidyn omistajuustiedon perusteella, tulee olla vastuuvapaus, jos joku muu kuin rekisteriin kirjattu taho väittää olevansa omistaja ja väittää oikeuksiaan loukatun. Ilman tällaista vastuuvapautta rekisteriin ei voisi luottaa eikä sen hyötyjä saavutettaisi.

10. Ovatko elokuvien rahoituksen ja jakelun nykyiset mallit, jotka perustuvat alusta- ja aluekohtaisesti porrastettuun julkistamiseen, yhä ajankohtaisia audiovisuaalisten verkkopalvelujen yhteydessä? Mikä on paras keino edistää vanhempien, yksinoikeussopimusten piiristä vapautuneiden elokuvien vapautumista verkkojakeluun koko EU:ssa?

Porrastetun julkaisemisen mallit eivät ole enää ajankohtaisia. Lainsäädäntötavoitteena ei pidä olla porrastetun mallin tukeminen vaan pikemminkin sen kieltäminen, koska aluekohtainen porrastaminen on vapaiden sisämarkkinoiden vastaista ja alustapohjainen porrastaminen kannustaa yleisöä hankkimaan sisältöä laittomasti, mikä haittaa yleistä lain kunnioitusta ja teosten tekijöiden mahdollisuuksia saada korvausta työstään.

Vanhojen sopimusten aiheuttamaa haittaa voidaan rajoittaa lainsäädännöllä, joka määrää, että jos sopimus on sallinut levityksen jossakin Euroopan Unionin alueella, luvasta tulee automaattisesti koko Euroopan Unionin kattava.

Vapaiden sisämarkkinoiden toteutumista voidaan edistää myös siten, että pakotetaan elokuvien levitysluvat koskemaan aina myös alkuperäistä ääniraitaa. Tällä tavoin sisämarkkinaesteitä ei voisi luoda lisensoimalla levitykseen vain jotain elokuvan jälkiäänitettyä käännöstä ilman alkuperäistä ääniraitaa.

11. Olisiko jäsenvaltioita estettävä pitämästä voimassa tai ottamasta käyttöön oikeudellisesti velvoittavia julkaisuikkunoita valtionrahoitteisen elokuvatuotannon yhteydessä?

Kyllä. Jäsenvaltioilta tulee kieltää julkaisuikkunoiden käyttö valtiorahoitteisissa elokuvatuotannoissa, koska julkaisuikkunat ovat luonteeltaan vapaiden sisämarkkinoiden vastaisia.

12. Mitä toimenpiteitä olisi toteutettava eurooppalaisten teosten markkinaosuuden ja/tai näkyvyyden varmistamiseksi tilattavia audiovisuaalisia mediapalveluja myyvien tarjoajien ohjelmistoissa?

Eurooppalaisten teosten lisensointi pitää järjestää mahdollisimman helpoksi. Erityisesti tarve järjestää lisensointi jäsenvaltiokohtaisesti tulee poistaa rajoittamalla sopimusvapautta siten, ettei tekijänoikeudesta johtuvan yksinoikeuden nojalla saa tehdä sopimuksia, joissa levitystä rajataan aluekohtaisesti Euroopan Unionin sisällä. Sisämarkkinoiden vapauden vastaisista levitys-sopimuksista päästäisiin tehokkaimmin eroon säätämällä levitysaluetta rajaavat sopimuskohdat tehottomiksi siten, että jos oikeudenhaltija on sallinut mediapalveluiden tarjoajalle teoksen saattamisen yleisön saataviin jollakin Euroopan Unioniin kuuluvalla alueella, mediapalvelun tarjoaja saa automaattisesti tarjota teosta yleisön saataviin koko Euroopan Unionin alueella.

13. Mitkä ovat teidän näkemyksenne hyödyistä ja haitoista, joita voisi aiheutua EU:n tekijänoikeuksien yhdenmukaistamisesta kattavalla tekijänoikeussäännöllä?

Yhdenmukaistamisen hyötynä olisi se, ettei toimijoiden tarvitsisi ottaa selvää jäsenvaltiokohtaisista säännöistä levittäessään teoksia koko Euroopan Unionin alueella tai lisensoidessaan osia laajempaa teosta varten toisesta jäsenvaltiosta. Yhdenmukaistamisesta voisi aiheutua se haitta, että yhdenmukaistamisessa valittaisiin kussakin asiassa teosten käyttäjien kannalta kaikkien jäsenvaltioiden laeista epäedullisin säännös.

15. Onko tekijyyden käsitteen ja/tai audiovisuaalituotantojen oikeuksien siirtämisen yhdenmukaistaminen välttämätöntä audiovisuaaliteosten rajat ylittävän lisensoinnin edistämiseksi EU:ssa?

Tekijyyden käsitteen ja oikeuksien siirtämisen yhdenmukaistaminen ei ole välttämätöntä, jos valtiokohtaisten säädösten tehoa heikennetään siten, että jos audiovisuaalinen teos on koostettu jossakin jäsenvaltiossa sen valtion tekijyyksikäsitteeseen liittyvän lainsäädännön mukaisesti, teosta saa levittää muissa jäsenvaltioissa samoin ehdoin kuin mitä alkuperämaassa on sovittu, vaikka toisissa jäsenmaissa teosta ei olisi saanut koostaa tai koostamisesta sopia kyseisellä tavalla.

16. Onko luovuttamaton oikeus palkkioon välttämätön eurooppalaisella tasolla audiovisuaalisille tekijöille, jotta näiden teosten verkkokäytöstä saadaan oikeasuhteinen korvaus sen jälkeen, kun tekijät ovat siirtäneet "saataville saattamisen" oikeutensa? Jos on, olisiko korvausoikeutta hallinnoitava pakollisesti yhteisvalvontajärjestöjen kautta?

17. Mitä kustannuksia ja hyötyjä tällaisen oikeuden käyttöönotosta olisi kaikille arvoketjuun kuuluville sidosryhmille, myös kuluttajille? Erityisesti: Mikä olisi vaikutus audiovisuaaliteosten rajat ylittävään lisensointiin?

18. Onko luovuttamaton oikeus palkkioon välttämätön EU:n tasolla audiovisuaalisille esiintyjille, jotta näiden esitysten verkkokäytöstä saadaan oikeasuhteinen korvaus sen jälkeen, kun esiintyjät ovat siirtäneet "saataville saattamisen" oikeutensa? Jos on, olisiko korvausoikeutta hallinnoitava pakollisesti yhteisvalvontajärjestöjen kautta?

19. Mitä kustannuksia ja hyötyjä tällaisen oikeuden käyttöönotosta olisi kaikille arvoketjuun kuuluville sidosryhmille, myös kuluttajille? Erityisesti: Mikä olisi vaikutus audiovisuaaliteosten rajat ylittävään lisensointiin?

Luovuttamatonta oikeutta palkkioon ei pidä säätää.

Sellainen oikeus olisi yhteensopimaton ohjelmistokehityksestä muihin teoslajeihin levinneen vapaan lisensoinnin kanssa. Vapaasta lisensoinnista on yhteiskunnalle suurta hyötyä ohjelmistoalan ulkopuolella: Esimerkiksi Wikipedia perustuu vapaaseen lisensointiin, jonka keskeinen piirre on rojalittomuus. Olisi tekijänoikeuden olemassaolon perustelun valossa (ja muutenkin) haitallista, jos Wikipedian kaltaisiin massiivisen kollaboratiivisiin vapaasti lisensoituihin teoksiin ei voisi tuottaa osia Euroopan Unionissa.

Mikäli luovuttamaton oikeus olisi vain esiintyjillä tai joidenkin teoslajien tekijöillä, saattaisi tämä vaikuttaa taiteellisesti merkittäviin valintoihin teosten laatimisessa, eikä ole tekijänoikeuden tarkoituksen mukaista tehdä erilaisista taiteellista valinnoista juridisesti eriarvoisia tavalla, joka johtaa tietynlaisten taiteellisten ratkaisujen suosimiseen toisten kustannuksella juristien ongelmien välttämiseksi. Esimerkiksi videopelituotannoissa, joissa voidaan valita näyttelijöiden ja tietokoneanimaation välillä tai ihmisten soittaman musiikin ja syntetisoidun musiikin välillä, kannattaisi välttää ihmisesiintyjä, mikäli ihmisesiintyjän luovuttamaton oikeus olisi epäyhteensopiva videopelin vapaan ohjelmistolisenssin kanssa tai muuten videopelin ansaintalogiikan kanssa.

Luovuttamattomia oikeuksia myöhempiin korvauksiin ei pitäisi säätää myöskään siksi, että se poistaisi mahdollisuuden tuottaa audiovisuaalisia teoksia muille ammanteille tavallisella palkansaajamallilla, jossa tekijä saa nopeasti sovitun maksun tehdyn työmäärän (työajan) perusteella ja työnantaja kantaa riskin tuotteen menestyksestä. Jos esiintyjillä tai teosten tekijöillä ei olisi mahdollista sopia palkansaajamallilla työn tekemisestä, heidät asetettaisiin eriarvoiseen asemaan muiden ammattien harjoittajien kanssa. Esiintyjät ja tekijät joutuisivat eivät vain markkinaolosuhteiden vaan lainsäädännön vuoksi yrittäjän kaltaiseen asemaan, jossa työstä saatava korvaus tulee myöhemmin ja epävarmemmin tuotteen menestyksen perusteella eikä työpanoksen suuruuden perusteella. (Mikäli tuotteen menestykseen perustuva korvaus olisi pakollinen, olisi työn teettäjän luonnollisesti maksettava vähemmän rahaa työn tekovaiheessa, koska tulevasta kassavirrasta jäisi vähemmän rahaa ennakkojen rahoittamiseen. Ei voida siis ajatella, ettei pakollisella jälkikäteisrojaltilta olisi vaikutusta työn tekemisen aikaisesti maksettavan korvauksen suuruuteen.)

Koska yksittäisillä esiintyjillä tai tekijöillä ei välttämättä ole riittävästi pääomaa työn tuloksen menestyksestä riippuvan riskin ottamiseen, ei lainsäädännön pitäisi estää esiintyviä taiteilijoita tai teosten tekijöitä toimimasta muilta aloilta tutun palkansaajamallin mukaisesti, vaikka nykyinen markkinatilanne käytännössä ajaisikin nykyisin monet esiintyjät tai tekijät hyväksymään myöhemmän työn tuloksen menestyksestä riippuvan korvauksen eikä työn tekemisen aikaista työpanoksen koosta riippuvaa korvausta. Luovuttamattoman oikeuden säätäminen lakiin rajoittaisi tekijöiden mahdollisuuksia pyrkiä muille ammanteille tavalliseen yksittäisen ihmisen taloudellista riskiä pienentävään palkansaajamalliin.

20. Onko tekijöiden ja esittäjien riittävän palkkion varmistamiseen muita keinoja, ja jos on, niin mitä?

Voitaisiin käyttää muiden ammattien soveltamaa mallia. Työn tulos myytäisiin työpanoksen koon (yleensä projektiin käytetyn ajan) perusteella yritykselle, joka maksaa välittömästi tekijälle ja ottaa riskin siitä, ettei teos menesty, ja teoksen menestyessä pitää voitot. Työpanoksen hinta määriteltäisiin riittävän korkealle kieltäytymällä esiintymästä tai tekemästä teoksia alle ammattiyhdistyksen määrittämän hintatason.

Keskeisin ongelma tässä mallissa on ylitarjonta esiintymis- ja teoksentekohalukkuudesta, eli hintaa on liian helppo polkea.

21. Tarvitaanko lainsäädäntöön muutoksia elokuvaperinnöstä vastaavien laitosten julkisen tehtävän täyttämiseksi? Olisiko direktiivin 2001/29/EY 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa (kirjastokappaleiden valmistaminen) ja 5 artiklan 3 kohdan n alakohdassa (saataville saattaminen tutkimusta varten) säädettyjä poikkeuksia mukautettava, jotta saadaan eurooppalaisten elokuvaperinnöstä huolehtivien laitosten päivittäisen toimintaan tarvittava oikeusvarmuus?

26. Mitä muita toimia voitaisiin pohtia esteettömien sisältöjen saatavuuden parantamiseksi koko Euroopassa?

Sekä elokuvaperinnön vaalimisen että esteettömyyden kannalta on tärkeää luopua tehokkaiden teknisten suojakeinojen lainsuojasta ja kieltää niiden käyttö sekä sallia niiden kiertäminen milloin niitä on kuitenkin käytetty.

On olennaista kieltää käyttäjän ohjelmiston saavutettavuustoimintojen rajoittaminen teknisillä suojakeinoilla. Tähän mennessä yleisin tällainen rajoitus on e-kirjalukulaitteiden puhegeneraattorin käytön kieltäminen teknisellä suojakeinolla, jolloin sokeat eivät voi kuunnella e-kirjoja puhegeneraattorin avulla vaikka ilman tahallisia rajoitteita tämä olisi teknisesti mahdollista. Audiovisuaaliteosten osalta on odotettavissa (kirjamarkkinoilta havaitun perusteella), että sääntelemättömillä markkinoilla oikeudenhaltijat voisivat rajoittaa elokuvan tekstityksen syöttämistä puhegeneraattorille. Lainsäädännön tulee kieltää tällaiset tahalliset esteet ja sallia esteiden kiertäminen, jotta sokeat käyttäjät voivat kuunnella elokuvan sisällön tekstityksestä generoidun puheen kautta, kun elokuvan alkuperäinen ääniraita on vieraskielinen. Tulevaisuudessa puheentunnistuksen laatu saattaa parantua siten, että kuurot käyttäjät voivat antaa oman tietokoneensa tunnistaa elokuvan puheen tekstiksi, kun elokuvan mukana ei tule valmiiksi laadittua tekstitystä. Tällaisen toiminnon pakottaminen pois päältä teknisin keinoin tulee myös kieltää ja teknisten keinojen kiertäminen sallia.

Perinteisempi tapa teosten muuttamiseen saavutettavaan muotoon on se, ettei muunnosta tehdä ohjelmallisesti loppukäyttäjän omassa päätelaitteessa, vaan kolmas osapuoli suorittaa muunnoksen. Muunnosta ei voida tehdä, jos teknisiä suojakeinoja on käytetty eikä niitä voida tai laillisesti saada kiertää. Jotta kolmas osapuoli voi muuntaa teoksen saavutettavaan muotoon, täytyy teknisten suojakeinojen käyttö kieltää ja niiden kiertäminen sallia.

Teosten muuntaminen saavutettavaan muotoon on suurelta osin voittoa tavoittelematonta vapaaehtoistyötä, jota ei pidä vaikeuttaa tarpeettomilla tekijänoikeusmaksuilla. Maksut ovat perusteettomia jo siksi, että jos alkuperäinen teos on käyttäjän vamma vuoksi sellainen, ettei käyttäjä voisi havainnoida teoksen alkuperäisversiota lainkaan, ei saavutettavan teosversion laatiminen käyttäjälle voi olla teoksen oikeudenhaltijan tuloista pois verrattuna tilanteeseen, jossa saavutettavaa versiota ei ole olemassa eikä käyttäjä osta tai vuokraa teoskappaletta alkuperäismuodossa lainkaan, koska hän ei voi sitä käyttää.